

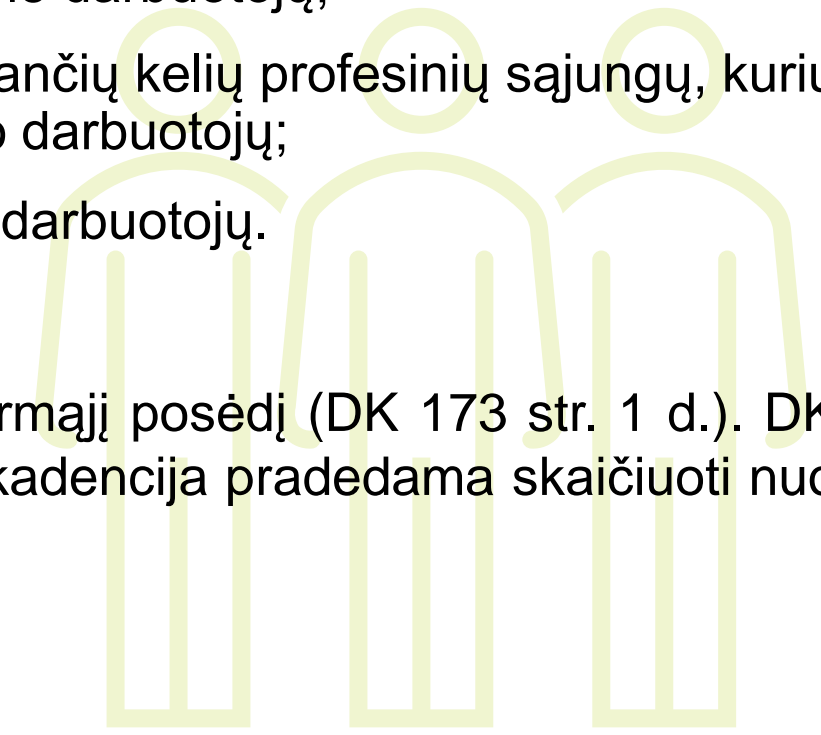
**DARBUOTOJŲ ATSTOVAI:
DARBO TARYBOS IR JŲ
RINKIMAI
2020 M.**

I. DARBO TARYBOS SUDARYMO PRIELAIDOS

Lietuvos Respublikos darbo kodeksas (toliau – DK) 169 str. 1 d. nustato, kad darbdavys privalo inicijuoti darbo tarybos rinkimus, kai:

- kai darbovietėje nėra darbdavio lygiu veikiančios profesinės sąjungos, kurios nariais **yra daugiau kaip 1/3 visų** darbdavio darbuotojų;
- kai darbovietėje **nėra** darbdavio lygiu veikiančių kelių profesinių sąjungų, kurių nariais yra daugiau kaip 1/3 visų darbdavio darbuotojų;
- kai darbdavio lygiu dirba **daugiau kaip 20** darbuotojų.

Darbo taryba įgyja įgaliojimus susirinkusi į pirmąjį posėdį (DK 173 str. 1 d.). DK 169 str. 2 d. nustatyta darbo tarybos 3 metų kadencija pradedama skaičiuoti nuo darbo tarybos pirmojo posėdžio dienos.

II. KIEK NARIŲ SUDARO DARBO TARYBĄ?

Darbo tarybą, atsižvelgiant į vidutinį darbdavio darbuotojų skaičių, sudaro ne mažiau kaip 3 ir ne daugiau kaip 11 narių (DK 170 str. 1 d.):

Narių skaičius	Vidutinis darbuotojų skaičius
3	▪ Kai įmonėje dirba iki 100 darbuotojų
5	▪ Kai įmonėje dirba nuo 101 iki 300 darbuotojų
7	▪ Kai įmonėje dirba nuo 301 iki 500 darbuotojų
9	▪ Kai įmonėje dirba nuo 501 iki 700 darbuotojų
11	▪ Kai įmonėje dirba 701 darbuotojų ir daugiau

III. KAS GALI BŪTI RENKAMI DARBO TARYBOS NARIAIS?

Darbo tarybos nariais gali būti renkami darbuotojai (DK 170 str. 2 d.), jei:

- yra pilnamečiai;
- dirba ilgiau kaip 6 mėnesius;
- yra rinkimų teisę turinčio darbuotojo kreipimusi pasiūlyti būti tarybos nariais ir davę sutikimą būti renkami.

DK 170 str. 3 d. nustatyta, kurie darbuotojai negali būti darbo tarybos nariais:

- darbdavys;
- pagal įstatymus, įgaliojimus ar steigimo dokumentus darbdavį atstovaujantys asmenys (pavyzdžiui, bendrovės valdymo, priežiūros organai, administracijos darbuotojai, turintys teisę veikti bendrovės vardu);
- Taip pat darbo tarybos nariais negali būti ir darbo tarybos rinkimų komisijos nariai (DK 171 str. 5 d.).

IV. KAS GALI RINKTI DARBO TARYBOS NARIUS?

DK 171 str. 1 d., darbo tarybos rinkimuose gali balsuoti:

- visi bent **trijų nepertraukiamų mėnesių** darbo santykius su darbdaviu turintys darbdavio darbuotojai;
- Darbo tarybos rinkimuose nedalyvauja ir **balso teisės neturi darbdavys** ir pagal įstatymus, įgaliojimus ar steigimo dokumentus jam **atstovaujantys asmenys**.
- **Rinkimų komisijos nariai**, nors patys ir negali būti renkami į darbo tarybas, taip pat **turi teisę balsuoti** renkant darbo tarybos narius.

Visuotinė ir lygi darbo tarybos rinkimų teisė reiškia, kad visi darbuotojai, atitinkantys DK nustatytus kriterijus, rinkimuose gali tiek balsuoti, tiek juose dalyvauti kaip kandidatai, o kiekvieno darbuotojo balsas turi tokią pačią vertę kaip ir bet kurio kito darbuotojo.

V. DARBO TARYBOS RINKIMŲ KOMISIJA

DK 171 str. 2 d. reglamentuoja rinkimų komisijos sudarymą.

- Rinkimų komisija sudaroma iš mažiausiai 3 ir daugiausia iš 7 narių;
- įtvirtintas tam tikras ribojimas administracijos darbuotojams dalyvauti organizuojant pirmuosius darbo tarybos rinkimus (administracijos darbuotojai gali sudaryti tik trečdalį rinkimų komisijos narių).

Svarbu!

DK 171 str. 4 d. Darbuotojai, paskirti į rinkimų komisiją, rinkimų komisijos įgaliojimų metu **darbdavio iniciatyva negali būti atleidžiami iš darbo**. Už laiką, sugaištą organizuojant ir vykdant darbo tarybos rinkimus, jiems mokamas vidutinis darbo užmokestis. Rinkimų komisijos įgaliojimai pasibaigia darbo tarybai susirinkus į pirmąjį posėdį.

VI. DARBO TARYBOS RINKIMŲ PROCESAS

Per 2 sav. nuo darbo tarybos sudarymo prielaidų atsiradimo

Darbdavys išleidžia įsakymą, kuriuo sudaro darbo tarybos rinkimų komisiją (3-7 nariai)

Per 7 d. nuo įsakymo paskelbimo

Rinkimų komisija turi susirinkti į pirmąjį posėdį ir pradėti darbo tarybos rinkimų organizavimą

Per 2 mėn. nuo rinkimų komisijos sudarymo

Rinkimų data;
kandidatų registravimo laikas;
biuletenių rengimas;
įvykdomi rinkimai.

14 d. iki rinkimų

Parengtas kandidatų sąrašas;
Jei nėra pakankamai kandidatų, tai skiriamas papildomas terminas.

Per 3 d. po rinkimų

Rinkimų komisija suskaičiuoja rinkimų rezultatus ir juos paskelbia.

VII. KAIP VYKSTA DARBO TARYBOS RINKIMAI (1)?

- Darbo tarybos nariai renkami **slaptu** tiesioginiu balsavimu. Bet kokios išimtys dėl balsavimo slaptumo draudžiamos;
- Kandidatų sąrašai paskelbiami likus ne mažiau kaip **14 k. d.** iki rinkimų;
- Darbo tarybos rinkimai vyksta įmonėje, įstaigoje, organizacijoje **darbo metu**;
- Darbdavys privalo sudaryti sąlygas darbuotojams dalyvauti rinkimuose ir už šį laiką jiems mokėti **jų vidutinį darbo užmokestį**;
- Rinkimų komisija ir darbdavys privalo sudaryti sąlygas dalyvauti darbo tarybos rinkimuose tiems darbuotojams, kurie dirba ne darbovietėje;
- Balsavimo biuletenis išduodamas **pasirašytinai**;

Rinkimuose dalyvaujantys darbuotojai turi po tiek balsų, koks yra renkamos darbo tarybos narių skaičius. Už kiekvieną balsavimo biuletenyje nurodytą kandidatą galima atiduoti tik po vieną balsą, pažymint tai balsavimo biuletenyje.

VIII. KAIP VYKSTA DARBO TARYBOS RINKIMAI (2)?

Balsavimo biuleteniuose turi būti:

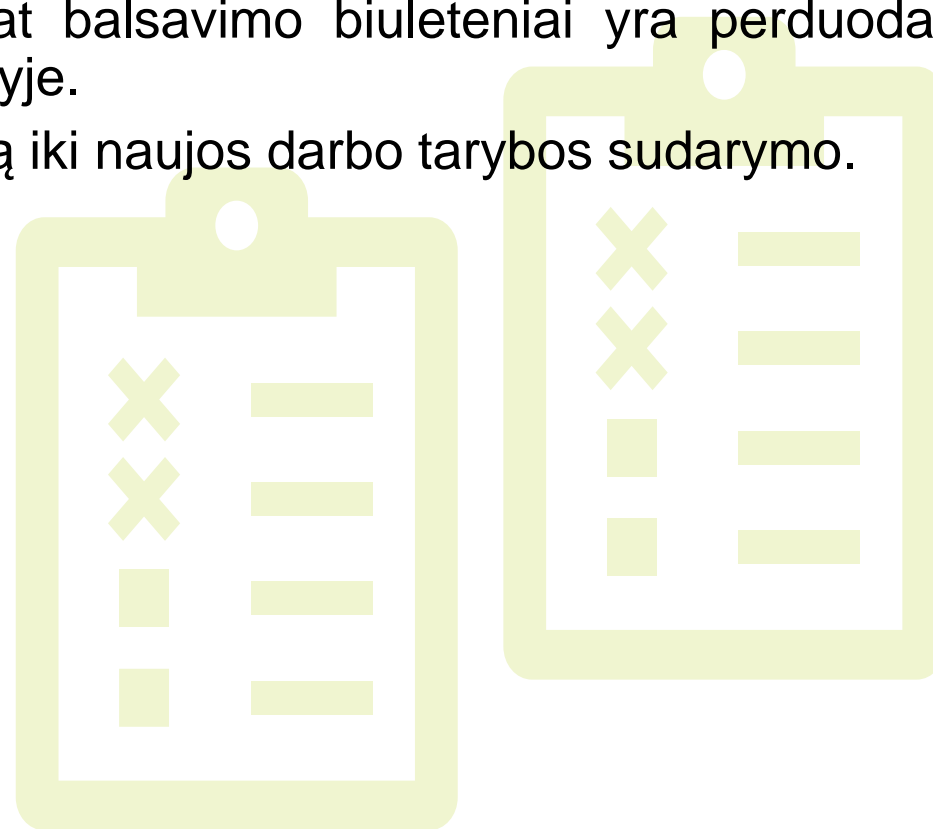
- kandidatų į darbo tarybos narius pavardės surašomos abėcėlės tvarka;
- nurodytas balsavimo pavyzdys ir renkamos darbo tarybos narių skaičius;
- pasirašytas rinkimų komisijos pirmininko.

Rinkimų rezultatai **turi būti įforminami protokole**, kuriame turi būti nurodyta:

- darbo tarybos rinkimų vieta ir laikas, rinkimų komisijos sudėtis;
- kandidatų sąrašas ir renkamos darbo tarybos narių skaičius;
- darbuotojų, turinčių teisę dalyvauti darbo tarybos rinkimuose, skaičius;
- rinkimuose dalyvavusių darbuotojų skaičius, išduotų ir nepanaudotų balsavimo biuletenių skaičius;
- atskirai galiojančių ir negaliojančių balsavimo biuletenių skaičius;
- kiekvieno kandidato surinktų balsų skaičius, kandidatų, išrinktų į darbo tarybą, sąrašas;
- kandidatų, rinkimuose gavusių bent vieną balsą, bet neišrinktų į darbo tarybą, sąrašas, pagal kurį sudaromas atsarginių darbo tarybos narių sąrašas.

IX. KAIP VYKSTA DARBO TARYBOS RINKIMAI (3)?

- Visi dokumentai, susiję su rinkimų komisijos sudarymu, rinkimų organizavimu ir vykdymu, taip pat balsavimo biuleteniai yra perduodami darbo tarybai pirmajame jos posėdyje.
- Darbo taryba užtikrina jų saugojimą iki naujos darbo tarybos sudarymo.

X. KADA DARBO TARYBOS RINKIMAI LAIKOMI NEĮVYKUSIAIS?

- Jei po papildomai suteikto laiko nėra pasiūlomas reikiamas kandidatų į darbo tarybos narius skaičius, kuris turi būti ne mažesnis kaip būtinas darbo tarybos narių skaičius;
- Jei rinkimuose dalyvavo mažiau kaip pusė rinkimų teisę turinčių darbuotojų ir pakartotinių rinkimų metų darbo tarybos rinkimuose dalyvavo mažiau kaip $\frac{1}{4}$ rinkimų teisę turinčių darbuotojų;

XI. KAS VYKSTA PO DARBO TARYBOS RINKIMŲ IR KOKIA RINKIMŲ APSKUNDIMO TVARKA (I)?

- Išrinktais laikomi – gavę daugiausiai balsų, surinkus vienodai balsų – išrinktais laikomi tie, kurie dirba ilgiausiai;
- Darbuotojas (darbuotojai), darbdavys arba darbdavio atstovas per 5 dienas nuo rinkimų rezultatų paskelbimo dienos gali raštu kreiptis į rinkimų komisiją prašydami ištaisyti, jų manymu, per rinkimus padarytus Darbo kodekso pažeidimus.
- Darbo tarybos įgaliojimus įgyja susirikusi į pirmą posėdį, kuris sušaukiamas per 5-10 d. nuo rinkimų;
- Darbo tarybos veiklos forma yra posėdžiai. ***Darbo tarybos kvietimu arba pritarimu (pritarus darbo tarybos narių daugumai) jos posėdžiuose turi teisę dalyvauti*** darbdavys ar jam atstovaujantys asmenys, ***įmonėje veikiančios profesinės sąjungos ar šakos profesinių sąjungų atstovai***;
- Kaip viena iš darbo tarybos pareigų – bendradarbiausi su profesinėmis sąjungomis

XII. KAS VYKSTA PO DARBO TARYBOS RINKIMŲ IR KOKIA RINKIMŲ APSKUNDIMO TVARKA (II)?

- DK 171 str. 14 d. jei teismas nustatytų, kad buvo šiurkščiai pažeistos DK nuostatos / suklastoti rinkimų dokumentai ir tai turėjo esminės įtakos nustatant rinkimų rezultatus. Tokiu atveju rinkimų rezultatai būtų panaikinti teismo sprendimu. Nauji rinkimai turėtų būti surengti per mėnesį nuo priimto teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos. Ginčijant darbo tarybos rinkimų rezultatus, turi būti kreipiamasi tiesiogiai į teismą, o ne į Darbo ginčų komisiją.
- DK 171 str. 15 d. numato atvejį, kai pati darbo taryba savo kadencijos eigoje turi organizuoti naujo darbo tarybos nario rinkimus: vidutinis darbdavio darbuotojų skaičius (apskaičiuotas pagal DK 22 str. 2 d.) darbo tarybos kadencijos metu padidėja 20 proc. ar daugiau ir dėl to turi padidėti ir DK nustatytas renkamų darbo tarybos narių skaičius (DK 170 str. 1 d.).
- Tokiu atveju darbo tarybos pirmininkas organizuoja trūkstamo/-ų darbo tarybos nario/-ių rinkimus.

XIII. NARYSTĖS DARBO TARYBOJE PABAIGA?

Narystė darbo taryboje pasibaigia:

- 1) atsistatydinus iš darbo tarybos;
- 2) nutrūkus darbo santykiams;
- 3) mirus darbo tarybos nariui;
- 4) įsiteisėjus teismo sprendimui, kuriuo darbo tarybos nario išrinkimas į darbo tarybą pripažintas neteisėtu;
- 5) pasibaigus darbo tarybos kadencijai;
- 6) atstatydinus iš darbo tarybos, kai to raštu pareikalauja ne mažiau kaip trečdalis darbdavio ar darbovietės darbuotojų, turinčių rinkimų teisę;
- 7) tapus darbdaviu arba pagal įstatymus, įgaliojimus ar steigimo dokumentus darbdaviui atstovaujančiu asmeniu.

XIV. DARBO TARYBOS VEIKLOS PABAIGA (I)

kai nutrūksta darbdavio veikla, nesant teisių perėmėjo, ar nutraukiama darbovietės veikla, jos darbuotojų neperkėlus į kitą darbdavio darbovietę. *Pavyzdžiui įmonės likvidavimas.*

kai darbo taryboje lieka mažiau kaip trys jos nariai ir atsarginių darbo tarybos narių sąrašė nėra nė vieno kandidato, turinčio teisę tapti darbo tarybos nariu.

kai pasibaigia darbo tarybos kadencija. *Darbo tarybos kadencija trunka 3 m.*

darbo tarybos sprendimu, priimtu daugiau kaip dviem trečdaliais darbo tarybos narių balsų

kai darbdavys sujungiamas ar prijungiamas prie kitos įmonės, įstaigos ar organizacijos arba darbdavio verslas ar verslo dalis perduodama kitam ir jame veikusi darbo taryba susitaria su verslo perėmėjo darbo taryba dėl naujos darbo tarybos rinkimų.

XV. KAIP VYKSTA NAUJI RINKIMAI?

- Kaip nustatyta DK 176 str. 2 d., po darbo tarybos veiklos pasibaigimo, pareigą inicijuoti naujos darbo tarybos rinkimus turi ne darbdavys, o pati darbo taryba, ji teikia darbdaviui pasiūlymą dėl rinkimų komisijos sudarymo.
- Darbo tarybos rinkimų komisija sudaroma darbdavio nuožiūra, išleidžiant įsakymą.
- Pranešimas apie darbo tarybos veiklos pabaigą VDI naudojant patogiausią pateikimo būdą (paštu, faksu, el. paštu, pristatant į atitinkamą VDI skyrių arba užpildant formą VDI interneto (www.vdi.lt) svetainėje).

DĖKOJAME UŽ DĖMESĮ
